

Wydajny, elastyczny i przyjazny CMS

Poznajemy Textpattern cz. 1

TXP nie jest tak popularny jak np. Joomla. Nie posiada tak rozbudowanej listy plugin'ów i dodatków. Mniej znany, nie oznacza jednak gorszy czy też mniej wydajny. Stanowi ciekawą alternatywę i chociażby tylko ze względu na to warto poszerzyć horyzonty i przyrzeć się rozwiązaniu bliżej. Niniejszy artykuł pełni rolę wprowadzenia.

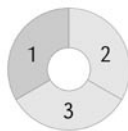
Dowiedz się:

- Zdobędziesz podstawową wiedzę na temat CMS Textpattern;
- Dowiesz się jak zainstalować i przygotować TXP do pracy, skonfigurować podstawowe i zaawansowane opcje.

Powinieneś wiedzieć:

- Znać podstawy XHTML, CSS i PHP;
- Posiadać podstawową wiedzę na temat serwerów WWW oraz witryn internetowych zbudowanych w oparciu o system CMS;
- Orientować się w tematyce budowy wydajnych stron WWW.

Poziom trudności

Textpattern to *darmowy, elastyczny, elegancki, łatwy w użyciu system zarządzania treścią*. Informację taką znajdziemy na oficjalnej stronie projektu i chyba jest to najtrafniejsza definicja której słuszności mam nadzieję dowiodę.

Owszem, jest wiele innych systemów CMS, które możemy objąć podobną definicją. Dlatego warto wspomnieć o tym co odróżnia Textpattern (w skrócie TXP) od innych systemów zarządzania treścią.

Podobnie jak inne znane rozwiązanie tego typu TXP wykorzystuje PHP, XHTML, arkusz CSS oraz bazę danych MySQL. Tak jak inne systemy zarządzania treścią może wykorzystywać TXP do budowy witryny firmowej, portalu korporacyjnego czy prywatnego bloga.

Różnice odnajdziemy kiedy rozpoczniemy pracę nad budową własnej witryny w oparciu o prezentowane rozwiązanie. Wiele z systemów CMS z którymi się spotkałem oferowało możliwość łatwego wprowadzania treści, dodawania artykułów oraz podstron.

Nie będąc zawodowym webmasterem użytkownik, po zainstalowaniu i wstępnym skon-

figurowaniu, mógł cieszyć się własną witryną WWW. Dla szukających szybkiej i w miarę bezbolesnej metody na zaistnienie w Sieci to znakomite rozwiązanie, które porównałbym do mieszkania w stanie *pod klucz*.

Po odmalowaniu, wyłożeniu wykładziny, umeblowaniu możemy cieszyć się własnym kątem. TXP natomiast przedstawiłbym jako mieszkanie w stanie surowym, w którym możemy zdecydować o ilości i układzie pokoi, budowie ścianek działowych, lokalizacji pomieszczeń.

TXP oferuje większą swobodę. Dostajemy solidny i stabilny szkielet na którym realizujemy naszą wizję. W minimalnym stopniu ograniczona jest wolność twórcza. Dzięki zastosowaniu przejrzystej składni opartej o charakterystyczne znaczniki, dokonanie zmian odbywa się w intuicyjny i prosty sposób.

Instalacja

Do prawidłowej instalacji, TXP wymaga działającej platformy LAMP w postaci trójki serwerów – WWW, PHP i MySQL.

Minimalne wymagania to PHP w wersji 4.3 lub wyższej wraz z obsługą MySQL (*mysql extension*) i XML (*XML extension*), serwera baz danych MySQL w wersji 3.23 lub wyższej. Rekomendowane jest posiadanie PHP od wersji 4.4.1 lub od wersji 5.0.2 oraz MySQL w wersji 4.2.7 lub wyższej.

Zalecany jest również serwer Apache od wersji 1.3 lub 3.0 z włączonym modulem wsparcia dla przyjaznych linków (*clean URLs*) *mod_rewritter*.

Po szczegółowe informacje odnośnie wymagań warto zajrzeć na domową stronę projektu <http://www.textpattern.com>.

W dalszej części zakładam, iż posiadamy zainstalowane, skonfigurowane i działające środowisko dla TXP.

Licencjonowanie

TXP jest darmowym rozwiązaniem open source objętym licencją GNU GPL (*General Public License*). Oznacza to, że możemy zarówno w celach komercyjny jak i prywatnych wykorzystywać, dystrybuować i modyfikować CMS.

Należy pamiętać, iż zewnętrzne rozwiązania zwiększające funkcjonalność TXP, plugin'y, dodatki itp. mogą być objęte odrębnymi warunkami licencyjnymi.

Od wersji 4.1 planowane jest objęcie TXP licencją BSD (*Berkley Software Distribution*).

Zgodnie z zasadami licencji Textpattern nadal pozostanie darmowym rozwiązaniem. Zasady licencji BSD czynią zasady korzystania nawet bardziej liberalnymi.

Proces instalacji

Ściągamy paczkę instalacyjną z witryny projekt. Rozpakowaną zawartość kopiujemy do wybranego katalogu naszego serwera w obrębie którego powstawać będzie nasza witryna np. `http://localhost/cms`

W oknie przeglądarki wpisujemy adres naszej lokalizacji wskazując na podkatalog *textpattern*, `http://localhost/cms/textpattern/`.

Pojawia się ekran powitalny na którym musimy dokonać wyboru domyślnego języka. TXP posiada wsparcie dla języka polskiego, jednak wybieramy język angielski. Uczyni to zdobytą wiedzę bar-

dziej uniwersalną, poza tym większość dokumentacji dostępna jest w języku angielskim.

W następnym oknie musimy podać nazwę użytkownika MySQL, hasło, adres serwera MySQL oraz nazwę istniejącej bazy danych (proponuję stworzyć wcześniej pustą bazę np. z wykorzystaniem phpMyAdmin).

Możemy również wprowadzić ścieżkę do instalacji (*Site path*) oraz adres URL (*Site URL*). Pozostawiam domyślne wartości bez zmian i przechodzimy dalej (*Next*).

W oparciu o wprowadzone dane zostaje automatycznie wygenerowany skrypt konfiguracyjny.

Zaznaczamy cały kod, za pomocą np. notatnika tworzymy plik *config.php* i wklejamy kod. Zapisany plik przesyłam na serwer do podkatalogu *textpattern*.

Jeśli wykonaliśmy wszystko poprawnie, po kliknięciu przycisku *I did it* ukaże się kolejne okno w którym wprowadzamy dane o administratorze (*Publisher*).

Podajemy pełną nazwę użytkownika, login, hasło oraz istniejący adres email.

Po kliknięciu na przycisk *Next* zostanie utworzona odpowiednia struktura. Wstrzymujemy oddech i naszym oczom ukazuje się informacja o pomyslniejszej instalacji. Możemy zalogować się do webowego interfejsu użytkownika.

GUI zorganizowane jest w postaci paneli lub też zakładek – *Content*, *Presentation*, *Admin*, *View Site*. Pod każdą z zakładek kryją się dodatkowe panele ze szczegółowymi opcjami konfiguracyjnymi.

Przejdźmy do zakładki *Admin*. Pierwszym krokiem jest wykonanie diagnostyki instalacji.

Panel podzielony jest na dwie części w pierwszej *Preflight check* otrzymujemy ostrzeżenia zebrane po wstępnym sprawdzeniu instalacji.

W oknie *Diagnostyki info* znajdują się szczegółowe dane dotyczące m.in. konfiguracji serwera WWW, zainstalowanych modułów serwera, ustawień lokalnych itd.

Konfiguracja

Panel konfiguracyjny podzielony jest na trzy części *Basic*, *Advanced*, *Language*.

W zakładce *Language* mamy możliwość zdefiniowania używanego języka, wyboru języków dodatkowych z dostępnej listy, a także instalacji pliku zewnętrznego.

Basic zawiera opcje podstawowej konfiguracji. Definiujemy *Site name* (nazwa witryny), *Site slogan* (motto), *Site URL* (domyślny katalog instalacyjny), strefę czasową *Time Zone*, automatyczną zmianę czasu letni/zimowy, format daty używany przez TXP Data format, oraz format daty którą opatrzone będą dodawane przez nas artykuły.

Production status pozwala zdefiniować jeden z trzech stanów w który aktualnie znajduje się witryna.

Debugging umożliwia identyfikację problemów z funkcjonowaniem szablonu, plugin'ów lub danych skryptów. *Testing* to tryb wykorzystywany

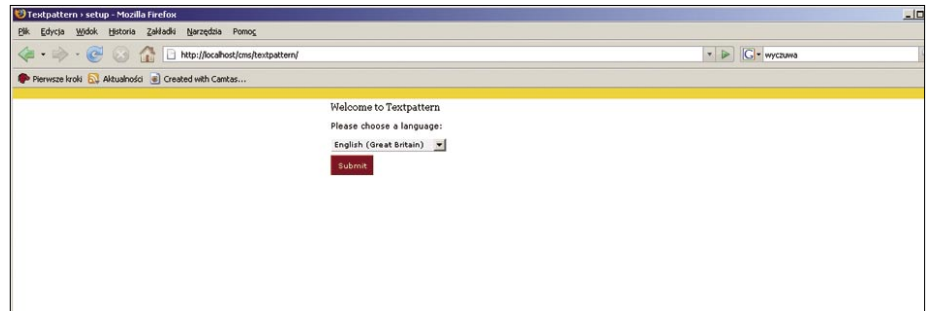
podczas normalnej pracy z witryną np. konfiguracja, zamiany ustawień, modyfikacja treści.

Oba statusy powodują wyświetlanie informacji o czasie budowy poszczególnych podstron, ilości wysłanych zapytań MySQL oraz zużyciu pamięci.

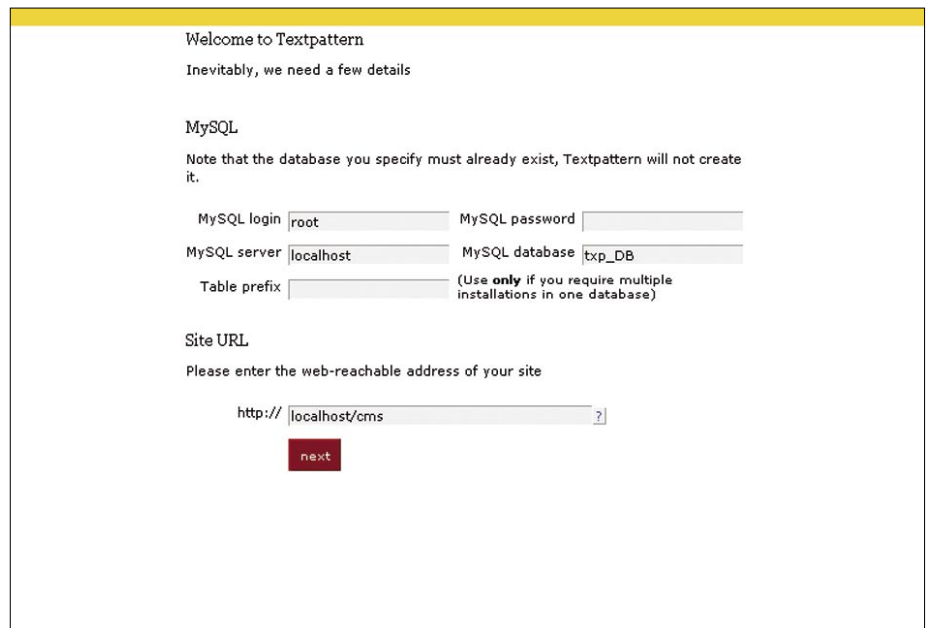
W trybie *Debugging* wszystkie napotkane podczas budowania witryny tagi widoczne są również w postaci kodu XHTML. Status *Live* to publikacja w trybie normalnego użytkownika,

ustawiamy kiedy chcemy aby nasz projekt ujrzał światło dzienne.

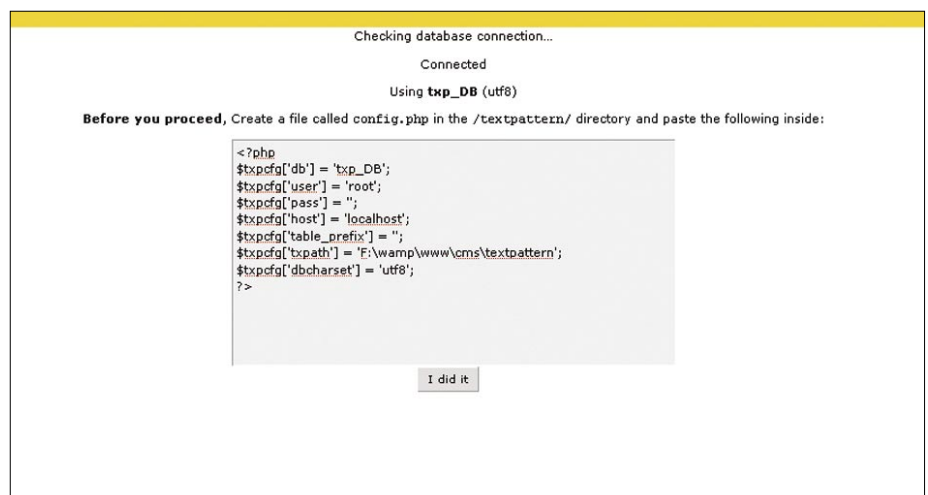
Use textile – opcja definiuje domyślny edytor TXP. Textile jest ciekawym rozwiązaniem znacznie upraszczającym budowę treści zgodnej z XHTML. Edytor wykorzystuje uproszczoną składnię dzięki czemu szybko możemy dodać treść, która będzie prezentowana w postaci poprawnego kodu XHTML. Pseudokod jest automatycznie formatowany do właściwej postaci.

Rysunek 1. Strona powitalna

Rysunek 2. Konfiguracja dostępu do bazy danych

Rysunek 3. Wygenerowany skrypt konfiguracyjny

Ustawienie opcji na *Convert linebreaks* ignoruje wszystkie znaczniki poza znacznikiem przełamania wiersza. *Leave text untouched* łączy łącza autoformatowania.

Accept comments? Włączenie/wyłączenie opcji umożliwiającej użytkownikom zamieszczanie komentarzy. Po ustawieniu na *Yes*, na ekranie pojawiają się dodatkowe opcje definiujące spo-

sób zamieszczania komentarzy. W niniejszym artykule pominąłem omawianie szczegółów związanych z publikacją komentarzy.

Po zapisaniu konfiguracji podstawowej przechodzimy do konfiguracji opcji zaawansowanych – *Advanced*. Opcje konfiguracyjne podzielone są na kilka części. Omówię te najważniejsze.

Rysunek 4. Wprowadzenie danych użytkownika

Rysunek 5. Ekran logowania

Rysunek 6. Konfiguracja opcji podstawowych

Admin

- *Image directory* – definiuje domyślny katalog do którego będziemy zaciągać zdjęcia i ilustracje;
- *File directory path* – definiuje ścieżkę do katalogu przechowywania zaciągniętych plików;
- *Use ISO-8859-1 encoding in e-mails sent (default is UTF-8)* – zmiana kodowania w generowanych wiadomościach e-mail.

Style

- *Use raw editing mode by default?* Ustawienie opcji na *Yes* spowoduje, że do edycji arkusza stylów wykorzystywany będzie edytor z wyłączonym autoformatowaniem, praca będzie odbywała się z surowym kodem.

Do dyspozycji mamy również edytor organizujący arkusz stylów do postaci tabeli, grupującej selektory i klasy w przejrzystą formę. Aby użyć edytora Textpattern zmieniamy opcje na *No*.

Publish

Najważniejsze z punktu widzenia prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania witryny są opcje zawarte w sekcji *Publish*.

- *Prevent widowed words in article titles?* Włączenie opcji zapobiega powstawaniu jednowyrazowych linii w tytułach artykułów. Jeśli TXP wykryje, iż w tytule wystąpi przełamanie wiersza pomiędzy przedostatnim, a ostatnim wyrazem automatycznie zostaje dodany odpowiedni znacznik XHTML. Dwa ostatnie wyrazy będą traktowane jako jeden;
- *Article use excerpts?* Definiuje czy artykuły będą opatrzone skrótami tzw. zajawkami których rozwinięcie stanowi właściwy artykuł;
- *Allow from override?* Kiedy opcja jest włączona możemy wybranym artykułom nadać odmienny format bez konieczności separowania poprzez umieszczania w osobnych sekcjach;
- *Send „last-Modified” header?* Włączenie opcji powoduje, że do przeglądarki odwiedzającego wysłane zostaje zapytanie o wersję witryny przechowywanej w cache'u. Jeśli witryna nie zmieniła się Textpattern nakazuje przeglądarce korzystanie z wersji znajdujące się w cache'u. Rozwiązanie pozwala ograniczyć czas ładowania witryny oraz zmniejszyć zapotrzebowanie na przepustowość łącza klienta;
- *Attach titles permalinks?* Zaznaczenie powoduje, że Textpattern tworzy przyjazne linki w oparciu o nazwę artykułu. Opcja wymaga włączonej obsługi przyjaznych linków;
- *Ping Textpattern?* Zaznaczenie umożliwia powiadomienie zespołu *Textpattern.com* o fakcie istnienia i działania naszej witryny w Sieci;

- *Ping ping-o-matic.com?* Wysyłanie powiadomień do wyszukiwarek o aktualizacji strony za pośrednictwem serwisu <http://pingomatic.com/>;
- *Logs expire after how many days?* Wyrażony w dniach okres przechowywania logów o odwiedzających w bazie danych TXP;
- *Maximum URL length (in characters).* Definiuje maksymalną długość adresów URL. Przydatna opcja zabezpieczająca witrynę przed atakami typu przeładowanie bufora przy użyciu ekstremalnie długich linków;
- *Use plugins?* Włączenie obsługi pluginów. Warto wyłączyć w przypadku konieczności identyfikacji problemów z funkcjonowaniem witryny;
- *Use admin-side plugins?* Włączenie/wyłączenie pluginów interfejsu administratora.
- *Allow PHP in pages?* Włączenie funkcjonalności umożliwi użycie kodu PHP w szablonie witryny po umieszczeniu w znacznikach `<txt:php>...</txp:php>`;
- *Allow PHP in articles?* Opcja nie zalecana ze względów bezpieczeństwa. Umożliwia stosowanie kodu PHP w treści artyku-

kułów, co jest wbrew postulatowi o oddzieleniu warstwy logicznej od warstwy prezentacji;

- *Allow raw PHP?* Zalecane jest wyłączenie funkcjonalności. Rozwiązanie przydatne w sytuacji upgrade witryny z wersji wcześniejszych, gdzie kod PHP stosowany był jawnie w treści artykułów.

Dodawanie nowego użytkownika

Przejdźmy do zakładki *Users*. Oprócz zmiany danych dodanego wcześniej administratora (nazwa, email, nowe hasło, uprawnienia) mamy możliwość dodania nowych użytkowników o zróżnicowanych prawach dostępu.

- *Publisher* – użytkownik o pełnych uprawnieniach. Może tworzyć, edytować i usuwać artykuły, a także zarządzać komentarzami i odnośnikami. *Publisher* może zmienić status artykułów, konfigurację witryny, zarządzać sekcjami i artykułami oraz zarządzać użytkownikami;
- *Managing Editor* – posiada podobne uprawnienia co *Publisher* za wyjątkiem

tworzenia, usuwania i edycji uprawnień innych użytkowników;

- *Copy Editor* – może modyfikować artykuły, odnośniki, komentarze użytkowników witryny, ponadto posiada uprawnienia do zmiany szablonu i formularzy;
- *Staff Writer* – tworzy, edytuje, publikuje i usuwa artykuły. Może zaciągać ilustracje i zdjęcia;
- *Freelancer* – może tworzyć i edytować artykuły oraz zmieniać ich status. Publikacja wymaga jednak akceptacji użytkownika o roli *Managing Editor* lub *Publisher*;
- *Designer* – odpowiada za kreację wyglądu witryny. Posiada pełen dostęp do szablonu oraz stylów CSS. Nie może jednak zmieniać publikowanej treści.

Pozostałe panele

Zakładka *Visitor Logs* nie wymaga szerszego omówienia. Mamy możliwość przeglądania zebranych logów, filtrowania zawartości i szczegółowego wyszukiwania informacji o odwiedzających.

Plugins umożliwiają instalację dodatków. Proces instalacji jest specyficzny i polega na wklejeniu odpowiedniego kodu w polu *Install plugin* i zaciągnięciu na serwer (*Upload*).

Bardzo ciekawą funkcjonalność oferuje zakładka *Import*. Mamy możliwość importowania zawartości witryn opartych o inne platformy. W wersji 4.0.6 Textpattern wspiera import z systemów Movable, WordPress, b2 i Blogger.

Importowaną treść możemy przypisać do odpowiednich sekcji oraz nadać wybrany status. Nieco rozczarowuje brak popularnych systemów CMS.

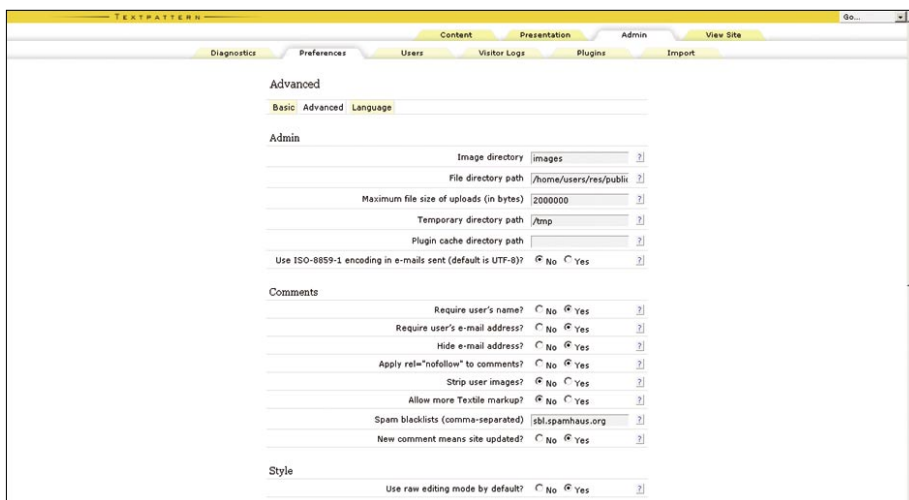
Podsumowanie

Mam nadzieję, że Textpattern zainteresował Cię drogi Czytelniku. Zapoznałeś się z procesem instalacji oraz szczegółowej konfiguracji. Wspólnie udało się nam stworzyć szkielet, na którym zbudujemy witrynę.

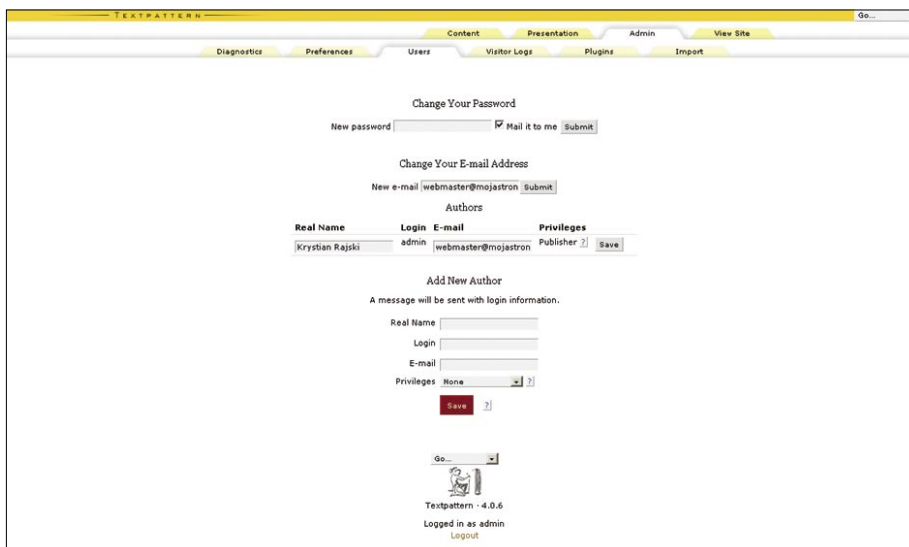
W następnej części ożywimy nasz projekt dodając treść, zmieniając domyślny wygląd poprzez edycję szablonu i arkusza CSS. Zainstalujemy wybrany plugin i skonfigurujemy witrynę na nasze potrzeby.

W Sieci

- <http://www.textpattern.com> – strona domowa projektu

Rysunek 7. Konfiguracja opcji zaawansowanych

Rysunek 8. Dodawanie użytkowników